

---

## Auca de Ramon Muntaner (1265-1336)

### Que commemora i difon el seu record per mig món

1. Què us diré? Què us diré  
sobre Ramon Muntaner?
2. Que de nissaga notable  
no va néixer en una establa,
3. sinó a la bella posada  
del poble de Peralada.
4. De petit, pescava al riu.  
Era espavilat i viu,
5. i ajudava quan calia  
la gent de l'hostatgeria.
6. On el rei Jaume I  
més d'un cop es va refer.
7. I Alfons Desè de Castella  
hi menjà plats d'escudella.
8. Amb deu anys, d'acompanyant,  
se l'emporta Pere el Gran,
9. a París, quan decidit  
s'entaula amb Felip l'Ardit.
10. Anys després, tot Peralada  
pels d'aquí va ser cremada.
11. I no cal dir que l'hostal,  
amb el foc, va prendre mal.
12. Tot, per evitar, ai Senyor!,  
dels francesos la invasió.
13. Muntaner llavors enfila  
nous camins lluny de sa vila.
14. S'embarca cap a Mallorca  
i va a conquerir Menorca.
15. Viu un temps també a València,  
fins que perd la paciència.
16. Puja a la nau i se'n va  
a Nàpols a guerregar.
17. I a combatre els angevins  
a Sicília, mar endins.
18. On fa de procurador  
del valent Roger de Flor.
19. En defensa de Messina  
viu escenes com de cine.
20. Un cop arriba la pau  
i s'acaba aquell sarau,
21. l'estiu de 1302,  
de Sicília toca el dos.
22. Per l'imperi de Bizanci  
vol lluitar, fins que se'n cansi.
23. Però astuts, els bizantins  
es comporten com botxins.
24. I assassinen a traïció  
el cèsar Roger de Flor.
25. Llavors Muntaner defensa  
Gal·lípoli, i el d'Entença,
26. foll, contraataca i no es cansa  
d'escampar arreu la venjança.
27. Fins que amb Bernat Rocafort  
tindrà més d'un desacord.
28. Per això lleial i ferm  
Muntaner torna a Palerm.
29. El rep el rei Frederic,  
que el tracta com un amic.
30. li dóna Quèrquens i Gerba,  
dues illes que conserva
31. i que tan sols abandona  
per casar-se amb Valençona.
32. una noieta molt bella,  
pubilla de Xirivella.
33. S'hi emporta la família  
i després torna a Sicília.
34. Per dur a terme una empresa  
carregada de tendresa:
35. dur a Perpinyà un infant,  
el fill del príncep Ferran,
36. que tot just és un nadó  
i a més orfe, pobrissó!
37. Satisfet torna a València,  
a la seva residència,
38. on és elegit jurat  
d'aquella noble ciutat.
39. Aquí, a la seva alqueria  
la gran crònica inicia.
40. Un llibre èpic i fresc,  
fet en estil novel·lesc,
41. que mostra gran simpatia  
per la nostra monarquia,
42. la del casal d'Aragó  
que vertebrava la nació.
43. L'any 1331,  
quan és ja un home madur,
44. a Sicília vol tornar,  
però tot resulta en va,
45. perquè al rei no li fa el pes.  
Va a Mallorca com si res,
46. i aquí el rei Jaume III  
el tracta la mar de bé.
47. El pren com a camarlenc,  
i el fa ser batlle eivissenc,
48. governador i lloctinent  
fins que mor a Eivissa. Amén.

*Joan Vilamala, 2015*